Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

20. detsember 2017 *

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – Digitaaltelevisioon – Abi maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades – Maapealseid digitaaltelevisiooniplatvorme kasutavate operaatorite toetamine – Otsus, millega abimeetmed tunnistatakse siseturuga osaliselt kokkusobimatuks – Mõiste „riigiabi“ – Eelis – Üldist majandushuvi pakkuv teenus – Määratlus – Liikmesriikide kaalutlusõigus

Kohtuasjas C-81/16 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 12. veebruaril 2016 esitatud apellatsioonkaebus,

Hispaania Kuningriik, esindajad: M. A. Sampol Pucurull, M. J. García-Valdecasas Dorrego ja A. Rubio González,

apellant

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Němečková, É. Gippini Fournier ja B. Stromsky,

kostja esimeses kohtuastmes

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (ettekandja) ja C. Lycourgos,

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 7. septembri 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

otsuse

1 Hispaania Kuningriik palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 26. novembri 2015. aasta otsuse Hispaania *vs.* komisjon (T-461/13, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2015:891), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi nõudega tühistada komisjoni 19. juuni 2013. aasta otsus 2014/489/EL riigiabi SA.28599 (C 23/2010 (ex NN 36/2010, ex CP 163/2009)) kohta, mida Hispaania Kuningriik andis maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades (väljaspool Castilla-La Manchat) (ELT 2014, L 217, lk 52; edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

2 Vaidluse aluseks olevad asjaolud tõi Üldkohus välja vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–22. Käesoleva menetluse vajadustest lähtudes võib need kokku võtta järgmiselt.

3 Käesolev kohtuasi käsitleb rida meetmeid, mille võtsid Hispaania ametivõimud Hispaanias analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku raames kogu riigi territooriumil peale Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha (Castilla-La Mancha autonoomne piirkond) (edaspidi „kõnealune meede“).

4 Hispaania Kuningriik kehtestas õigusliku raamistiku analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku protsessi edendamiseks, jõustades muu hulgas 14. juuni 2005. aasta seaduse 10/2005 kiireloomuliste meetmete kohta eesmärgiga edendada maapealset digitaaltelevisiooni ja kaabeltelevisiooni liberaliseerimist ning toetada pluralismi (Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo) (*BOE* nr 142, 15.6.2005, lk 20562), ja kuninga 29. juuli 2005. aasta dekreedi 944/2005, millega kiidetakse heaks riiklik maapealse digitaaltelevisiooni tehniline kava (Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre) (*BOE* nr 181, 30.7.2005, lk 27006, edaspidi „kuninga dekreet 944/2005”). Selle kuninga dekreediga kehtestati era- ja avalik-õiguslikele riiklikele ringhäälinguorganisatsioonidele kohustus tagada vastavalt 96% ja 98% elanikkonnast maapealse digitaaltelevisiooni vastuvõtt.

5 Analoogtelevisioonilt maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku võimaldamiseks jaotasid Hispaania ametivõimud riigi territooriumi kolmeks eraldi piirkonnaks: „I piirkond“, „II piirkond“ ja „III piirkond“. Käesolevas kohtuasjas käsitletav II piirkond katab vähem linnastunud piirkondi ja äärealasid, mis hõlmavad 2,5% Hispaania elanikkonnast. Selles piirkonnas ringhäälinguorganisatsioonid digiteerimisse ei investeerinud, kuna puudus kaubanduslik huvi, mistõttu Hispaania ametivõimud rakendasid riiklikku rahastamist.

6 Hispaania ministrite nõukogu (Consejo de Ministros) võttis 2007. aasta septembris vastu maapealsele digitaaltelevisoonile ülemineku riikliku kava, mille eesmärk oli katta maapealse digitaaltelevisiooni levialaga sama suur hulk Hispaania elanikkonnast kui see oli aastal 2007 analoogtelevisiooni puhul, see tähendab rohkem kui 98% sellest elanikkonnast ja kogu või peaaegu kogu elanikkond Baskimaa, Kataloonia ja Navarra autonoomses piirkonnas (Hispaania).

7 Maapealse digitaaltelevisiooni levialaga katmise eesmärkide saavutamiseks nägid Hispaania ametivõimud ette lubada riiklikku rahastust, eelkõige maapealse digiteerimise protsessi toetuseks II piirkonnas ja konkreetsemalt selles piirkonnas asuvate autonoomsete piirkondade aladel.

8 Hispaania tööstus-, turismi- ja kaubandusministeerium (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio, edaspidi „TTKM“) võttis 2008. aasta veebruaris vastu otsuse, et parandada telekommunikatsioonitaristut ja määrata kindlaks infoühiskonna arendamiseks võetavate meetmete riikliku rahastamise kriteeriumid ja jaotuse „Plan Avanza“ kava raames. Selle otsuse alusel heaks kiidetud eelarve anti osaliselt kasutada televisiooni digiteerimiseks II piirkonnas.

9 Digiteerimine viidi läbi 2008. aasta juulist kuni novembrini. TTKM kandis seejärel vahendid üle autonoomsetele piirkondadele, kes kohustusid katma ettevõtmise ülejäänud kulud oma eelarvest.

10 2008. aasta oktoobris otsustas ministrite nõukogu määrata täiendavad rahalised vahendid, et laiendada maapealse digitaaltelevisiooni levialaga katmist ja viia see lõpule üleminekukavadega, mis tuli ellu viia 2009. aasta esimeses pooles.

11 Seejärel alustasid autonoomsed piirkonnad maapealse digitaaltelevisiooni laiendamise protsessi. Selleks korraldasid nad hankeid või usaldasid selle laiendamise eraõiguslikele ettevõtjatele. Mõnel juhul palusid autonoomsed piirkonnad selle laiendamise enda peale võtta valdadel.

12 18. mail 2009 sai Euroopa Komisjon SES Astra SA-lt kaebuse Hispaania Kuningriigi riigiabikava kohta analoogtelevisioonilt maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku jaoks II piirkonnas. SES Astra sõnul sisaldas see kava teatamata jäetud abi, mis võis kaasa tuua konkurentsimoonutuse maapealsete ja satelliitringhäälinguplatvormide vahel.

13 Komisjon teatas 29. septembri 2010. aasta kirjaga Hispaania Kuningriigile oma otsusest algatada kõnealuse abikava suhtes kogu Hispaania territooriumil peale Castilla-La Mancha autonoomse piirkonna – mille suhtes alustati eraldi menetlust – ELTL artikli 108 lõikes 2 osutatud menetlust.

14 Seejärel võttis komisjon vastu vaidlusaluse otsuse, mille resolutsiooni artiklis 1 on tuvastatud, et maapealse televisiooniplatvormi operaatoritele maapealse digitaaltelevisiooni võrgu kasutuselevõtmiseks, hooldamiseks ja käitamiseks II piirkonnas riigiabi andmisel rikuti ELTL artikli 108 lõiget 3 ja et see on siseturuga kokkusobimatu, välja arvatud abi osas, mis anti kooskõlas tehnoloogilise neutraalsuse kriteeriumiga. Kõnealuse otsuse resolutsiooni artikkel 3 kohustab asjaomase kokkusobimatu abi maapealse digitaaltelevisiooni operaatoritelt tagasi nõudma, sõltumata sellest, kas nad said abi otse või kaudselt.

15 Vaidlusaluse otsuse põhjendustes leidis komisjon esiteks, et erinevad riigi tasandil vastu võetud õigusaktid ning TTKMi ja autonoomsete piirkondade vahel sõlmitud lepingud moodustasid maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamisel II piirkonnas rakendatava abikava aluse. Praktikas rakendasid autonoomsed piirkonnad Hispaania valitsuse suuniseid maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamise kohta.

16 Teiseks asus komisjon seisukohale, et kõnealust meedet tuli pidada riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Komisjon märkis sellega seoses eelkõige, et Hispaania ametivõimud tõid oma ainsa näitena välja Baskimaa autonoomse piirkonna juhtumi, väitmaks, et vastavalt Euroopa Kohtu poolt 24. juuli 2003. aasta kohtuotsuses Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, edaspidi „Altmarki kohtuotsus“, EU:C:2003:415) kehtestatud kriteeriumidele riigiabi antud ei ole. Komisjoni hinnangul ei olnud aga täidetud esimene selle kohtuotsuse tingimus (edaspidi „Altmarki esimene tingimus“), mille kohaselt esiteks peab abi saav ettevõtja tegelikult täitma avaliku teenuse osutamise kohustusi ning teiseks peavad need kohustused olema täpselt määratletud. Lisaks sellele ei olnud täidetud ka selle kohtuotsuse neljas tingimus (edaspidi „Altmarki neljas tingimus“), kuna ei olnud tagatud, et autonoomse piirkonna kulud oleks üldistes huvides võimalikult väiksed.

17 Kolmandaks leidis komisjon, et kõnealust meedet ei saa pidada siseturuga kokkusobivaks riigiabiks vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c, sõltumata asjaolust, et meede oli suunatud täpselt määratletud ühist huvi pakkuva eesmärgi saavutamisele ja et esines turutõrge. Komisjon leiab, et kuna

kõnealune meede ei vasta tehnoloogilise neutraalsuse põhimõttele, ei ole see meede proportsionaalne ega kujuta endast sobivat vahendit selleks, et tagada tasuta levitatavate kanalite kättesaadavus II piirkonna elanikele.

18 Neljandaks leidis komisjon, et kuna maapealse platvormi käitamist ei olnud avaliku teenusena täpselt määratletud, ei saa kõnealust meedet põhjendada ELTL artikli 106 lõike 2 alusel.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

19 Hispaania Kuningriik esitas Üldkohtu kantseleisse 30. augustil 2013 hagiavalduse, milles palus vaidlusalune otsus tühistada.

20 Hagi põhjendamiseks esitas Hispaania Kuningriik viis väidet. Esimene väide käsitles ELTL artikli 107 lõike 1 rikkumist. Teine väide, mis esitati teise võimalusena, puudutas asjaomase väidetava abi kokkusobivust siseturuga. See väide tugines ELTL artikli 106 lõikes 2 ja artikli 107 lõike 3 punktis c sätestatud lubatavuse tingimuste rikkumisele. Kolmandas väites tugines Hispaania Kuningriik menetlusnormide rikkumisele. Neljas väide, mis esitati kolmanda võimalusena, puudutas nõuet abi tagasi nõuda ja see tugines õiguskindluse, võrdse kohtlemise, proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtete rikkumisele. Viiendas väites tugines Hispaania Kuningriik neljanda võimalusena abi tagasinõudmist puudutava teabe saamise põhiõiguse rikkumisele.

21 Üldkohus lükkas esimese väite põhjendamatuse tõttu tagasi.

22 Üldkohus ei nõustunud Hispaania Kuningriigi argumentidega, et kõnealust meedet ei saanud kvalifitseerida „riigiabiks“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, kuna abisaajatele ei antud majanduslikku eelist, kuivõrd 24. juuli 2003. aasta kohtuotsuse Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) tingimused olid täidetud.

23 Seoses Altmarki esimese tingimusega, mis puudutab avaliku teenuse osutamise kohustuste täitmist, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 53–78, et Hispaania Kuningriik ei ole tõendanud, et komisjon järeldas valesti, et kuna kõnealust teenust, see tähendab maapealse digitaaltelevisiooni võrgu kasutuselevõttu, hooldamist ja käitamist II piirkonnas ei olnud avaliku teenusena selgelt määratletud, ei olnud kõnealune tingimus täidetud.

24 Altmarki neljanda tingimuse kohta, mis puudutab võimalikult väikese kulu tagamist kogukonnale, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 79–83, et nimetatud liikmesriik ei tõendanud ka seda, et komisjon järeldas ekslikult, et see tingimus ei olnud täidetud, kuna see liikmesriik piirdus sisuliselt vaid väitega, et võrreldes satelliitplatvormiga oli maapealne platvorm kulu mõttes kõige tõhusam lahendus, sest maapealse analoogtelevisiooni taristu oli juba olemas.

25 Üldkohus ei nõustunud sisuliselt ka Hispaania Kuningriigi argumentidega, mis puudutasid ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c väidetavat rikkumist, ega kolme ülejäänud esitatud väitega ning jättis seetõttu hagi tervikuna rahuldamata.

Poolte nõuded

26 Hispaania Kuningriik palub apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

– tühistada vaidlusalune otsus; ja

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

27 Komisjon palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt.

Apellatsioonkaebuse analüüs

28 Hispaania Kuningriik esitab apellatsioonkaebuse põhjendamiseks kaks väidet.

Esimene väide

29 Esimene väide tugineb õigusnormi rikkumisele seoses üldist majandushuvi pakkuva teenuse liikmesriikidepoolse määratlemise ja rakendamise kontrollimisega. See väide on jagatud kahte ossa.

Esimene väiteosa

– *Poolte argumendid*

30 Esimese väite esimeses osas kritiseerib Hispaania Kuningriik vaidlustatud kohtuotsuse punkte 53–78, milles Üldkohus analüüsis komisjoni hinnangut, mille lõpus see institutsioon järeldas, et Altmarki esimene tingimus ei olnud täidetud.

31 Kõnealune liikmesriik väidab, et Üldkohtu põhjenduskäik põhineb vääratel eeldustel, kuna kohus leidis esiteks, et lisaks õiguslikule raamistikule ei tule arvesse võtta kõiki Hispaania ametiasutuste akte, millega kohustati asjaomaseid operaatoreid täitma avaliku teenuse osutamise kohustusi, teiseks, et Hispaania Kuningriik ei olnud talle esitanud ühtegi lepingut, mis kehtestaks neile operaatoritele avaliku teenuse osutamise kohustusi, ja kolmandaks, et ükski muu autonoomne piirkond peale Baskimaa ei esitanud argumente, mis võiksid tõendada, et maapealse võrgu käitamine on avalik teenus. Sellest järeldub, et Üldkohus ei viinud läbi piisavalt üksikasjalikku kontrolli, tegemaks kindlaks, kas Hispaania ametivõimud tegid ilmse vea oma kaalutlusõiguse teostamisel kõnealuse üldist majandushuvi pakkuva teenuse määratlemisel.

32 Esiteks on Üldkohtu esitatud õigusliku raamistiku analüüs ilmselgelt väär. Nimelt on tema sõnul 3. novembri 2003. aasta telekommunikatsiooni üldseaduses 32/2003 (Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones, *BOE* nr 264, 4.11.2003, lk 38890) raadio- ja televisioonivõrkude käitamine sõnaselgelt kvalifitseeritud üldist majandushuvi pakkuvaks teenuseks ja kohtupraktika seisukohast ei ole tema arvates võimalik välistada selle seaduse asjassepuutuvust põhjusel, et see on kohaldatav kõikidele, mitte ainult sektori teatavatele operaatoritele.

33 Teiseks on siseriikliku õiguse aktides ja Hispaania ametivõimude sõlmitud lepingutes mitte ainult üldist majandushuvi pakkuv teenus määratletud ja usaldatud selle teostamine teatavatele operaatoritele, vaid sõnaselgelt nimetatud ka maapealset tehnoloogiat. Neid akte võtsid komisjon – eelkõige vaidlusaluse otsuse põhjendustes 23–36 – ja Üldkohus tema sõnul arvesse, et järeldada, et tegu on riigiabiga.

34 Selle kohta väidab Hispaania Kuningriik, et tõendid, mida võib kohtumenetluses esitada – käesoleval juhul lepingud, millega nähakse ette avaliku teenindamise kohustused –, ei ole komisjoni otsuse õiguspärasuse kontrollimiseks asjassepuutuvad. Peale selle on menetluslike kohustuste hulgas, mida tuleb järgida, komisjonil kohustus uurida hoolikalt ja erapooletult kõiki asjas tähtsust omavaid asjaolusid ja oma otsust põhjendada.

35 Käesolevas asjas oleks komisjon pidanud arvestama teatud autonoomsetes piirkondades korraldatud hankemenetlusi, mis kuuluvad lahutamatult kõnealuse meetme juurde, nagu nähtub muu hulgas selle meetme kirjeldusest, mis on esitatud eelkõige vaidlusaluse otsuse põhjendustes 32–34.

36 Kolmandaks väidab Hispaania Kuningriik, et Üldkohus ei saanud kinnitada, et ükski teine autonoomne piirkond peale Baskimaa ei olnud tõendanud, et maapealse võrgu käitamine on üldist majandushuvi pakkuv teenus, kuna komisjon oli abi siseturuga kokkusobivuse hindamiseks analüüsinud 82 hanke valimit, nagu nähtub vaidlusaluse otsuse 29. joonealusest märkusest. Seega ei kontrollinud Üldkohus seda, kas komisjon uuris tõepoolest kõiki asjakohaseid tõendeid, et kõnealust avalikku teenust määratleda.

37 Komisjon leiab, et see väiteosa on tulemusetu ja igal juhul vastuvõetamatu ning põhjendamatu.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

38 Esimese väite esimeses osas väidab Hispaania Kuningriik sisuliselt, et Üldkohus rikkus Altmarki esimest tingimust puudutavas analüüsis mitut õigusnormi.

39 Esmalt tuleb seoses siseriikliku õiguse hindamisel Üldkohtu poolt väidetavalt tehtud veaga märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66 möönis Üldkohus just seda, et üldseadus 32/2003 kvalifitseerib raadio- ja televisioonivõrkude käitamise „üldhuviteenuseks“.

40 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67 märkis Üldkohus aga, et asjaolu, et teatud teenus on siseriiklikus õiguses nimetatud üldist huvi pakkuvaks teenuseks, ei tähenda, et igale ettevõtjale, kes seda teenust osutab, on tehtud ülesandeks täita selgelt määratletud avaliku teenuse osutamise kohustusi Altmarki esimese tingimuse tähenduses. Lisaks tuvastas kohus, et seadusest 32/2003 ei nähtu, et kõik telekommunikatsiooniteenused Hispaanias on üldist majandushuvi pakkuva teenuse laadiga 24. juuli 2003. aasta kohtuotsuse Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) tähenduses ja et see seadus sätestab sõnaselgelt, et kõiki üldhuviteenuseid selle seaduse tähenduses tuleb osutada vaba konkurentsi tingimustes.

41 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 68 märkis Üldkohus samuti, et üldseaduse 32/2003 sätted on igal juhul tehnoloogiliselt neutraalsed ja et telekommunikatsioon on signaalide edastamine ükskõik millise levivõrgu, mitte konkreetselt maapealse võrgu kaudu. Üldkohus leidis, et Hispaania seaduse neid täpsustusi arvestades ei saa järeldada, et maapealse võrgu käitamine on kõnealuses seaduses määratletud avaliku teenusena 24. juuli 2003. aasta kohtuotsuse Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) tähenduses.

42 Sellega seoses tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et nimetatud kohtul on ainupädevus apellatsioonimenetluses kontrollida, kas siseriiklikku õigust on moonutatud ja see peab ilmselgelt nähtuma toimikumaterjalidest (vt selle kohta kohtuotsus, 21.12.2016, komisjon *vs.* Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).

43 Käesoleval juhul ei ole Hispaania Kuningriik aga väitnud ega veelgi enam tõendanud, et esineb siseriikliku õiguse selline moonutamine. Ta ei ole nimelt väitnud ega tõendanud, et Üldkohus lähtus kaalutlustest, mis lähevad ilmselgelt vastuollu kõnealuste Hispaania õigusnormide sisuga, või et Üldkohus andis mõnele nendest normidest ulatuse, mida sellel muude toimikumaterjalide alusel ilmselgelt ei ole.

44 Pealegi, kui eeldada, et Hispaania Kuningriik väidab samuti, et Üldkohus kvalifitseeris üldseaduse 32/2003 õiguslikult vääralt, tuleb sarnaselt sellele, mida märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 155 ja 156, järeldada, et arvestades käesoleva kohtuotsuse punktides 40 ja 41 välja toodud selle seaduse sätete ebaselget laadi, ei rikkunud Üldkohus ühtegi õigusnormi, kui ta järeldas, et

kõnealune seadus ei võimaldanud kinnitada, et maapealset võrku käitavatele operaatoritele on pandud selgelt määratletud avaliku teenuse osutamise kohustused vastavalt 24. juuli 2003. aasta kohtuotsuse Altmark esimesele tingimusele (tänane kohtuotsus, Comunidad Autónoma del País Vasco jt *vs.* komisjon, C-66/16 P – C-69/16 P, punkt 102).

45 Teisena põhineb käesoleva kohtuotsuse punktides 33–35 välja toodud Hispaania Kuningriigi argument vaidlustatud kohtuotsuse vääral mõistmisel.

46 Nimelt esiteks, vastupidi Hispaania Kuningriigi väitele ei leidnud Üldkohus, et arvesse ei tule võtta kõiki akte, millega Hispaania ametivõimud usaldasid avaliku teenuse osutamise kohustuste täitmise asjaomastele operaatoritele.

47 Vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 69–73 tuleneb hoopis, et Üldkohus analüüsis Hispaania Kuningriigi argumenti, mille kohaselt pandi need kohustused nimetatud operaatoritele eelkõige avalike lepingutega, mis sõlmiti nende operaatorite ja Hispaania ametivõimude vahel, ning institutsioonidevaheliste lepingutega, mis sõlmiti Baskimaa valitsuse, Baskimaa valdade liidu ja Baskimaa kolme kohaliku omavalitsuse vahel.

48 Neil asjaoludel märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 71, et mandaadiks, millega avaliku teenuse osutamise ülesanne antakse, võib kasutada lepingulisi akte, tingimusel et need väljastab avaliku võimu organ ja need on siduvad, seda enam kui niisugustes aktides määratakse konkreetselt kindlaks õigusnormidega kehtestatud kohustused.

49 Nimetatud punktis 71 lükkas aga Üldkohus Hispaania Kuningriigi argumendid tagasi põhjusel, et käesoleval juhul ei esitanud viimati nimetatu ühtegi lepingut, mis võimaldanuks tema väiteid kinnitada, ja et kõnealuse teenuse üldist majandushuvi pakkuva teenuse laadi ei olnud asjaomaste ametivõimude ühegi täpsustuseta võimalik tuletada pelgast asjaolust, et see teenus oli avaliku hanke lepingu ese.

50 Lisaks, nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 72, lükkas Üldkohus tagasi Hispaania Kuningriigi argumendid, mis puudutasid komisjoni järeldusi seoses sellega, et institutsioonidevahelistes lepingutes ei olnud maapealse võrgu käitamist avaliku teenusena määratletud, põhjendusel et Hispaania Kuningriik ei olnud neid järeldusi Üldkohtus vaidlustanud.

51 Teiseks tuleb Hispaania Kuningriigi argument, mille kohaselt heitis Üldkohus talle ekslikult ette, et ta ei olnud kohtumenetluses esitanud ühtegi lepingut, kus oleks avaliku teenuse osutamise kohustused määratletud, põhjendamatuse tõttu tagasi lükata, kuna see põhineb kõnealuse kohtuotsuse vääral mõistmisel.

52 Nimelt vastupidi Hispaania Kuningriigi väitele ei heitnud Üldkohus talle ette vaidlusaluse teenuse hindamiseks vajalike avalike lepingute esitama jätmist. Nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 77, leidis Üldkohus õigesti, et see liikmesriik ei saa komisjonile ette heita, et viimase analüüs põhines faktilistel asjaoludel, mis olid tema käsutuses vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise ajal. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt, mida Üldkohus antud küsimuses õigesti meenutas, tuleb riigiabi valdkonna otsuse seaduslikkust hinnata teabe alusel, mis komisjonil oli ajal, mil ta selle otsuse tegi (vt eelkõige kohtumäärus, 4.9.2014, Albergo Quattro Fontane jt *vs.* komisjon, C-227/13 P – C-239/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:2177, punkt 77 ja seal viidatud kohtupraktika).

53 Kolmandana, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 159 on rõhutanud, ei saa nõustuda argumendiga, mille kohaselt Üldkohus ei uurinud kõiki kõnealuse avaliku teenuse määratlemiseks olulisi asjaolusid, kuna abi siseturuga kokkusobivuse hindamiseks analüüsis komisjon 82 hankemenetluse valimit. Nimelt ei tähenda see asjaolu, et mõni muu autonoomne piirkond peale Baskimaa oleks tõendanud, et maapealse võrgu käitamine on üldist majandushuvi pakkuv teenus 24. juuli 2003. aasta kohtuotsuse Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) tähenduses.

54 Eeltoodud kaalutlustest tervikuna järeldub, et esimese väite esimene osa tuleb tagasi lükata.

Teine väiteosa

– Poolte argumendid

55 Esimese väite teises osas kritiseerib Hispaania Kuningriik eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punkte 81 ja 82, kuna Üldkohus leidis Altmarki neljanda tingimuse hindamisel, et Baskimaa puhul ei piisa võrdlusest satelliittehnoloogiaga tõendamaks et asjaomane ettevõtja oli kõige tõhusam ettevõtja.

56 Komisjon väidab, et Hispaania Kuningriigi argumendid on ebaselged ja vastuvõetamatud või igal juhul põhjendamata.

– Euroopa Kohtu hinnang

57 Kuivõrd esimese väite käesolev osa puudutab väidetavat viga, mille Üldkohus tegi seoses Altmarki neljanda tingimuse analüüsiga, tuleb märkida, et võttes arvesse, et Altmarki tingimused on kumulatiivsed, ei saa asjaolu, et Üldkohtu järeldus, et üks neist tingimustest ei olnud täidetud, on väär, tuua kaasa vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist, kui tema järelduses ei ole rikutud õigusnormi ka hinnangus, mille ta andis nendest tingimustest mõne muu kohta (tänane kohtuotsus, Comunidad Autónoma del País Vasco jt *vs.* komisjon, C-66/16 P – C-69/16 P, punkt 49).

58 Esimese väite esimese osa analüüsist ilmneb aga, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta lükkas tagasi Hispaania Kuningriigi argumendid, millega vaieldi vastu vaidlustatud otsuse põhjendustes 119–126 esitatud järeldustele, mille kohaselt ei olnud Altmarki esimene tingimus täidetud.

59 Neil asjaoludel ei saa esimese väite teist osa pidada tulemuslikuks.

60 Seetõttu tuleb esimene väide tervikuna tagasi lükata.

Teine väide

Poolte argumendid

61 Hispaania Kuningriik heidab Üldkohtule ette, et viimane rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 101–110 õigusnormi, kui ta analüüsis abi kokkusobivust siseturuga ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses. Liikmesriik väidab, et Üldkohtu põhjenduskäik sisaldab mitut viga, mis tõendavad, et Üldkohus ei teostanud oma kohtulikku kontrolli kooskõlas kohtupraktikaga, mis tuleneb 15. veebruari 2005. aasta kohtuotsusest komisjon *vs.* Tetra Laval (C-12/03 P, EU:C:2005:87, punkt 39).

62 Esmalt leiab Hispaania Kuningriik, et Üldkohus ei kontrollinud nõuetekohaselt nende tõendite tegelikkusele vastavust, millel vaidlusalune otsus põhineb, otsustades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 104, et komisjon ei olnud kohustatud esitama nende hankemenetluste üksikasju, mida arvesse võttes ta järeldas, et tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet ei olnud järgitud. Tema sõnul ei ole kohtupraktika, millele Üldkohus antud küsimuses viitas, asjakohane, sest selle kohtupraktika aluseks olnud kohtuasjades ei kuulunud üksikud hankemenetlused abimeetme kirjelduse hulka. Nagu nähtub aga vaidlusaluse otsuse põhjendustest 23–36, kuuluvad käesoleval juhul hankemenetlused lahutamatult kõnealuse meetme juurde.

63 Teisena leiab see liikmesriik, et Üldkohus ei kontrollinud komisjoni poolt aluseks võetud hankemenetluste valimi usaldusväärsust ja ühtsust ega seda, kas komisjon oli kasutanud asjakohaseid andmeid. Seega rikkus Üldkohus õigusnormi, otsustades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 108, et Hispaania ametivõimud jätsid esitamata tõendid, mis on vajalikud, et tunnistada abi kokkusobivaks. Esiteks otsustas komisjon ise analüüsida Hispaania ametivõimude esitatud valimit ja ta väitis Üldkohtus, et ei tea, mitut hankemenetlust ta analüüsis. Teiseks ei oma igal juhul tähtsust Hispaania ametivõimude poolt kohtumenetluses esitatud valimi usaldusväärsuse küsimus, kuna vaidlusaluse otsuse seaduslikkuse kontrollimine peab toimuma lähtudes andmetest, mis olid teada ajal, mil see otsus tehti.

64 Kolmandana, kinnitades komisjoni järeldust, et kõnealune meede ei olnud tehnoloogiliselt neutraalne, täitis Üldkohus ise oma põhjendustega vaidlusaluses otsuses esinenud lüngad.

65 Hispaania Kuningriik täpsustab oma repliigis, et teine väide puudutab komisjoni hooletust selles, et ta ei analüüsinud kõiki hankemenetlusi, mille Hispaania ametivõimud olid esitanud. See küsimus puudutab komisjoni kaalutlusõigust ja seega võib selle peale apellatsioonkaebuse esitada.

66 Komisjon rõhutab kõigepealt, et käesolev väide ei puuduta vaidlustatud kohtuotsuse punkti 96 ja et seega ei saa seda käsitada nii, et sellega soovitakse vaidlustada abi kokkusobivuse analüüsi ELTL artikli 106 lõike 2 seisukohast. Lisaks leiab komisjon, et Hispaania Kuningriik palub Euroopa Kohtul oma algatusel kontrollida Üldkohtu otsust ja soovib nii tõstatada apellatsioonimenetluses küsimusi, mida Üldkohtus ei arutatud, mistõttu on kõnealune väide vastuvõetamatu.

67 Peale selle väidab ta, et Hispaania Kuningriigi kriitika, mis puudutab Üldkohtu analüüsi hankemenetluste valimi alusel, ei ole põhjendatud.

68 Komisjon rõhutab oma vasturepliigis, et vastupidi Euroopa Kohtu kodukorra artikli 127 lõikes 1 lubatule tuleneb Hispaania Kuningriigi repliigist, et ta laiendab apellatsioonkaebuse teise väite ulatust tema esimeses väites käsitletud asjaoludele. Seega väidab liikmesriik üldiselt, et kohtulik kontroll ei olnud piisav ka esimese väitega hõlmatud osas, samas kui apellatsioonkaebuse esimese väite kohaselt puudutab see vaid õigusnormi rikkumist Üldkohtu poolt seoses üldist majandushuvi pakkuva teenuse olemasoluga.

Euroopa Kohtu hinnang

69 Teise väitega heidab Hispaania Kuningriik Üldkohtule ette, et viimane rikkus mitut õigusnormi, kui ta kontrollis komisjoni analüüsi kõnealuse meetme siseturuga kokkusobivuse suhtes ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses.

70 Tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt, millele Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 99 on õigesti viidanud, ei saa liidu kohtud riigiabi valdkonnas komisjoni antud keeruliste majanduslike hinnangute kontrollimisel asendada komisjoni majanduslikku hinnangut enda omaga. Siiski peab liidu kohus muu hulgas kontrollima mitte ainult seda, kas esitatud tõendid vastavad tegelikkusele, on usaldusväärsed ja sidusad, vaid ka seda, kas need tõendid sisaldavad kogu asjakohast teavet, mida keerulise olukorra hindamisel tuleb arvesse võtta, ja kas kõnealused tõendid võivad toetada järeldusi, mis nendest on tehtud (vt eelkõige kohtuotsus, 24.10.2013, Land Burgenland jt *vs.* komisjon, C-214/12 P, C-215/12 P ja C-223/12 P, EU:C:2013:682, punktid 78 ja 79 ning seal viidatud kohtupraktika).

71 Kõigepealt tuleb tagasi lükata Hispaania Kuningriigi argument, mille kohaselt jättis Üldkohus kontrollimata nende tõendite tegelikkusele vastavuse, millele komisjon tugines vaidlusaluses otsuses esitatud järelduses, et kõnealust meedet ei saa pidada siseturuga kokkusobivaks ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel, kuna see meede ei järgi tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet.

72 Nimelt ei nähtu tühistamishagist, et Hispaania Kuningriik oleks Üldkohtus väitnud, et komisjon tugines tõenditele, mis ei vastanud tegelikkusele.

73 Pealegi vaidlustab Hispaania Kuningriik oma argumendiga kokkuvõtlikult vaidlustatud kohtuotsuse punktis 104 sisalduva seisukoha, mille kohaselt ei pidanud komisjon esitama tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtte mittejärgimise kohta rohkem üksikasju kui need, mis on esitatud vaidlusaluse otsuse põhjendustes 148–171, kuna kohtupraktika, millele Üldkohus antud küsimuses tugines, ei olnud käesoleval juhul kohaldatav.

74 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 104 viitas Üldkohus õigesti Euroopa Kohtu praktikale, millest tuleneb, et abikava puhul võib komisjon piirduda asjaomase kava omaduste uurimisega, selleks et otsuse põhjendustes hinnata, kas kava on vajalik, et saavutada mõni ELTL artikli 107 lõikes 3 toodud eesmärkidest. Nii ei ole komisjon sellist kava käsitlevas otsuses kohustatud kava alusel igal üksikjuhul antud abi analüüsima. Alles abi tagasinõudmise staadiumis tuleb kontrollida iga asjassepuutuva ettevõtja isiklikku olukorda (kohtuotsus, 13.6.2013, HGA jt *vs.* komisjon, C-630/11 P – C-633/11 P, EU:C:2013:387, punkt 114 ja seal viidatud kohtupraktika).

75 Ent piisab, kui rõhutada, et Hispaania Kuningriik ei vaidlusta seda, et kõnealune meede kujutas endast abikava eelmises punktis viidatud kohtupraktika tähenduses, mistõttu on see praktika selle suhtes kohaldatav. Sellega seoses ei oma tähtsust Hispaania Kuningriigi poolt välja toodud asjaolu, et antud juhul kuuluvad üksikud kõnealused hankemenetlused abimeetme kirjelduse hulka.

76 Järgmiseks ei saa ka nõustuda Hispaania Kuningriigi argumendiga, et Üldkohus ei kontrollinud komisjoni poolt aluseks võetud hankemenetluste valimi usaldusväärsust ja ühtsust.

77 Nimelt nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 106, et Üldkohus kontrollis seda selleks, et vastata Hispaania Kuningriigi argumendile, mille kohaselt puudus komisjoni poolt kasutatud hankemenetluste valimil esindatavus. Üldkohus leidis, et isegi kui 82 hankemenetlusest, mida komisjon analüüsis, 65 olid tarnete hankemenetlused, mida vaidlusalune otsus ei puudutanud, moodustavad 17 hankemenetlust, mis puudutasid võrgu laiendamist, antud juhul piisavalt märkimisväärse valimi, võttes eelkõige arvesse asjaolu, et haldusmenetlus puudutas 16 Hispaania autonoomset piirkonda.

78 Hispaania Kuningriik ei ole oma apellatsioonkaebuses esitanud aga ühtegi argumenti, mille eesmärk oleks väita, et see hinnang on ilmselgelt väär, ega veelgi enam esitanud tõendeid, mis võiks sellise järelduseni viia.

79 Lõpuks, kuna liikmesriik piirdub vaid kinnitusega, et Üldkohus täitis vaidlusaluses otsuses ilmnenud lüngad ise oma põhjendustega, jättes täpsustamata põhjused, mis teda sellise argumendi esitamiseni viisid, ja jättes märkimata vaidlustatud kohtuotsuse punktid, mida see riik silmas peab, on kõnealune argument vastuvõetamatu.

80 Järelikult tuleb apellatsioonkaebuse teine väide jätta osaliselt vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja osaliselt põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

81 Eeltoodust järeldub, et apellatsioonkaebus tuleb tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

82 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

83 Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Hispaania Kuningriik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud mõista välja Hispaania Kuningriigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt.

Allkirjad